

Wymagania edukacyjne

Przedmiot: JĘZYK POLSKI

KLASA V TECHNIKUM (na podbudowie szkoły podstawowej)

Podręcznik: „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum klasa IV. Zakres podstawowy i rozszerzony. **EDYCJA 2024**

Autorzy: Joanna Kościerzyńska, Aleksandra Wróblewska i inni

Wydawnictwo: Nowa Era

Prezentowane wymagania edukacyjne opracowane zostały przez nauczycieli języka polskiego w oparciu o materiały Nowej Ery i są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku „Ponad słowami” w klasie V. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen. Podane wymagania obejmują również zakres rozszerzony nauki języka polskiego, dla uczniów zainteresowanych zdawaniem egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym. Formuła tematu zajęć edukacyjnych może różnić się od zawartego w poniższym materiale.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
1-2. Współczesna rzeczywistość	<ul style="list-style-type: none">• określić początek epoki• wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	<ul style="list-style-type: none">• zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę	<ul style="list-style-type: none">• omówić zjawisko globalizacji• wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie	<ul style="list-style-type: none">• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie• wypowiedzieć się na	<ul style="list-style-type: none">• wypowiedzieć się na temat przemian w życiu codziennym po II wojnie światowej• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w okresie PRL-u

				temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie	• omówić wpływ przemian społecznych na kulturę światową
3. Filozofia współczesna	• wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności	• zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych	• omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną	• podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych	• omówić założenia postmodernizmu
4. i 5. Sztuka współczesna	• wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki • omówić nowe formy artystyczne	• rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej • wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła • wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego	• wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić • wskazać dominujące tendencje w teatrze współczesnym	• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów	• wskazać najważniejsze cechy architektury postmodernistycznej
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury współczesnej	• wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej	• wskazać najważniejszych twórców literatury światowej	• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi	• wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej	• omówić wybrany trend literatury światowej
7. i 8. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści	• zrelacjonować treść powieści	• wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę • wskazać metaforyczne odczytania powieści • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie	• zinterpretować zakończenie utworu	• porównać koncepcję ludzkiego losu przedstawioną w <i>Dżumie</i> Alberta Camusa i <i>Procesie</i> Franza Kafki
9.,10.,11. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa	• scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii	• omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • wskazać konteksty	• zinterpretować historię Jeana Tarrou	• rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej • dokonać analizy	• dokonać analizy etosu lekarskiego • scharakteryzować postać lekarza w wybranych utworach literackich

		potrzebne do interpretacji utworu		kazań ojca Paneloux	
12. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu	<ul style="list-style-type: none"> wskazać różne formy narracji w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści 	
13. Motyw zła w literaturze	<ul style="list-style-type: none"> wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu zła w opisanym utworach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować sposób ukazania zła w różnych tekstach kultury
14. Obraz państwa totalitarnego w <i>Roku 1984</i> George'a Orwella	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść powieści zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja antyutopii wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego przywołać konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść rzeczywistość przedstawioną w powieści do realiów stalinowskich
15. Kondycja człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Winstona i Julię 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować, na czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O'Brienem przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować słowa Winstona zinterpretować zakończenie powieści 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat człowieczeństwa w kontekście innych tekstów kultury
16. Językowy obraz	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję kontroli 	<ul style="list-style-type: none"> w kontekście lektury 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy

świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella	<ul style="list-style-type: none"> • polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę 	<ul style="list-style-type: none"> • polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji 	przeszłości w państwie totalitarnym	wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina	przemówień autorytarnych przywódców w kontekście orwellowskiej nowomowy
17. Rok 1984 George'a Orwella – konteksty	<ul style="list-style-type: none"> • porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny • omówić adaptacje książki Orwella 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać szerokie konteksty i nawiązania
18. Motyw utopii w literaturze	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu utopii w opisanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić motyw utopii pojawiający się w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
19. Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć aluzję literacką w wierszu i określić jej funkcję
20. Ars poetica? Czesława Miłosza – dialog z tradycją	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega aluzyjny charakter wiersza

		poety	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i> 		
21. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza • omówić funkcję cierpienia w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza • wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat różnych koncepcji sztuki
22. <i>Dlaczego klasycy</i> Zbigniewa Herberta – manifest artystyczny poety	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców • określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatnią strofę • podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać szerokie konteksty i nawiązania
23. O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określić sytuację liryczną w wierszu • wskazać adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych • określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć aluzje biblijne i odczytać ich metaforyczne znaczenie • zinterpretować wiersz, uwzględniając konteksty historyczny i polityczny • scharakteryzować Pana Cogito jako dziedzica kultury europejskiej
24. Poeta w czasie wojennym – <i>Raport z oblężonego miasta</i> Zbigniewa Herberta	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację egzystencjalną człowieka żyjącego w oblężonym mieście • omówić sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę oblężenia w kontekście innych utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia oblężenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa,

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać konteksty historyczne w wierszu 	<p>przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie Alberta Camusa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu 		uwzględniając konteksty filozoficzne
25. Poetycka pokuta – <i>Rehabilitacja Wisławy Szymborskiej</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur • określić funkcję środków językowych użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować utwory, w których pojawia się aluzja do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • omówić sposoby funkcjonowania motywów zaczerpniętych z <i>Hamleta</i> Williama Szekspira w różnych utworach literackich
26 Człowiek wobec natury – <i>Rozmowa z kamieniem</i> Wisławy Szymborskiej	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty • podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść treść wiersza do szerokich kontekstów kulturowych
27. Poetycki akt kreacji – <i>Radość pisania</i> Wisławy Szymborskiej	<ul style="list-style-type: none"> • opisać świat wykreowany przez poetkę 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym • omówić motyw poety kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforykę wiersza • zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować puentę utworu 	
28. Filozoficzny namysł nad człowiekiem – <i>Monolog dla Kasandry</i> Wisławy Szymborskiej	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną • wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego • omówić kompozycję wiersza • zaprezentować utwory, w 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy • odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienie <i>ja – oni</i> • przeanalizować stosunek Kasandry do umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli proroka społeczeństwie, odnosząc się do fragmentów eseju Jerzego Stempowskiego <i>Esej dla Kasandry</i>

		<p>których pojawia się motyw Kasandry</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte w tekście 		<p>jasnowidzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich 	
<p>29. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny • omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym • omówić tragizm podmiotu lirycznego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania motywu kochanków w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
<p>30. Śmierć i miłość w wierszu ***[<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>]Haliny Poświatowskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną w wierszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym • zaprezentować concept, na podstawie którego poeta konstruuje swój wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować użytą w wierszu grę słów • zinterpretować puentę utworu • omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania toposu <i>vanitas</i> w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
<p>31. Estetyka kiczu i przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować kolorystykę zawartą w wierszu • wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym • wskazać w wierszu fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej • wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego • wskazać konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia ruchu karuzeli w utworze • omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu • wyjaśnić, w jaki sposób został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności • omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć motyw karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania • omówić sposób przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy turpistyczne w twórczości Mirona Białoszewskiego i określić ich funkcję

		literackie, kulturowe i religijne w wierszu • wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny	• omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny		
32. Sakralizacja codzienności – <i>Podłogo błogosław</i> Mirona Białoszewskiego.	• wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum • wskazać adresata wiersza	• wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu • wskazać konteksty kulturowe i religijne • wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności	• omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu • omówić warstwę brzmieniową wiersza • wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności	• na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku • omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich	• omówić sposób ukazania motywu codzienności w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
33. <i>namuzowywanie</i> – deklaracja poetycka Mirona Białoszewskiego	• wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu	• na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy • dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy	• wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza • wskazać związek pomiędzy budową neologizmów a problematyką wiersza • wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i>	• zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym	• wypowiedzieć się na temat zmagania poetów z materią słowa, przywołując szerokie konteksty i nawiązania
34. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów

35. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
36. i 37. Dramat o rodzinie i społeczeństwie – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka	<ul style="list-style-type: none"> • opisać przestrzeń sceniczną • zrelacjonować treść dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów dramatu • zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i> • omówić wyłaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej • omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować utwór jako dramat rodzinny • zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną • zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy teatru absurdu w dziele Sławomira Mrożka
38., 39. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastaną rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić tragizm Artura • omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić parodię stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • omówić sposób ukazania buntu w tekstach literackich obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
40. Wokół <i>Tanga</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić trzy tańce 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać trzy tańce 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić portrety polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować plakat 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposoby

Sławomira Mrożka	opisane w: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	Andrzeja Pałowskiego • wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych	ukazania domów mieszczańskich w różnych tekstach literackich
41. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, biblijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
*42. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezą artykułu
43., 44. Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego	• zrelacjonować treść opowiadania	• zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	• wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń realizmu w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	• zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrisa Niedenthala • omówić sposób przedstawienia stanu wojennego w innych tekstach kultury
45., 46. Edek w nowej rzeczywistości – <i>Góra Edek</i> Marka Nowakowskiego	• zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania	• omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty społeczno-obyczajowy i literacki	• omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku	• wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł	• omówić sposób przedstawienia rzeczywistości Polski w pierwszych latach po transformacji, wykorzystując inne teksty kultury
*47. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego –	• zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe	• wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję	• wypowiedzieć się na temat drogi Lebbroso do zaakceptowania swojej	• zinterpretować symboliczne znaczenie wieży	• omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych

studium samotności (poziom rozszerzony)	w opowiadaniu	utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności	samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzymy świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu	• porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować znaczenie tytułu	tekstach kultury
48. i 49. Beskidzki realizm magiczny – <i>Miejsce</i> Andrzeja Stasiuka	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji w utworze	• wypowiedzieć się na temat narratora • zaprezentować różne płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu • wskazać w tekście środki językowe • wskazać cechy realizmu magicznego w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję przedstawienia różnych perspektyw czasowych w utworze • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu • omówić rolę natury w opowiadaniu • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście • omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze	• zinterpretować tytuł utworu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu	• omówić podjętą w opowiadaniu próbę ocalenia przeszłości, przywołując szerokie konteksty kulturowe
50. i 51. Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść opowiadania • określić narrację w utworze	• omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera • wskazać konteksty historyczne i literackie	• wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję • omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie • omówić funkcję kontekstu literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos labiryntu	• omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu • zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich	• omówić kreację przestrzeni w różnych tekstach kultury • wskazać aluzję literacką w opowiadaniu i określić jej funkcję
52. i 53. Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego	• zrelacjonować treść fragmentu • wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi	• zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera • scharakteryzować język, którym posługuje się autor	• omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego • omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego	• wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrówki w różnych epokach • omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich	• wypowiedzieć się na temat funkcji stylu synkretycznego • omówić różne ujęcia motywu podróży w tekstach obowiązkowych

			• omówić funkcję fragmentów autobiograficznych		dla zakresu rozszerzonego
WSPÓŁCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
54., 55. Komunikacja internetowa i styl wypowiedzi internetowych	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy komunikacji internetowej wymienić kanały komunikacji internetowej wymienić charakterystyczne cechy języka wypowiedzi internetowej wymienić zasady netykiety 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat specyfiki hipertekstu wskazać zagrożenia związane z komunikowaniem się w internecie ocenić wypowiedzi internetowe pod względem zgodności z netykieta 	<ul style="list-style-type: none"> omówić konsekwencje posługiwania się hipertekstem w procesie komunikacyjnym omówić specyfikę elementów wypowiedzi internetowej oraz wpływ na komunikację elementów wypowiedzi internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> analizować wypowiedzi internetowe pod kątem użytych środków podać przykłady wtórnej oralności i ocenić to zjawisko 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat roli skrótów i akronimów w komunikacji internetowej
56. i 57. Od informacji do dezinformacji, od prawdy do postprawdy – manipulacja w mediach i polityce	<ul style="list-style-type: none"> definiować zjawisko dezinformacji wymienić skutki postprawdy wymienić zagrożenia, wynikające z tkwienia w bańce informacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję fake newsów w procesie dezinformacji wskazać różnice pomiędzy dezinformacją a kłamstwem wskazać możliwości wykorzystania postprawdy zaprezentować mechanizm wiralności rozpoznać fake newsy 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować strategię odróżniania fake newsów od rzetelnych informacji wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wskazanych wypowiedzi wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja, postprawda, bańka informacyjna i wiralność przyczyniają się do manipulowania informacją i opinią publiczną 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować zagrożenia, wynikające z wiralności rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm 	
58. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> posługiwać się nowo poznaną terminologią 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzać swoją świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPowiedzi z ELEMENTAMI RETORYKI					

59. i 60. Reklama w wymiarze pragmatycznym i etycznym	<ul style="list-style-type: none"> określić cel reklamy i wymienić jej formy wymienić techniki perswazyjne, stosowane w reklamie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy zaprezentować techniki tworzenia sloganów rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie zaprezentować i omówić obraz świata, przedstawiony w reklamie rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych rozpoznać ukryte treści reklamowe 	<ul style="list-style-type: none"> analizować język wybranych reklam tworzy slogan reklamowy wypowiedzieć się na temat etycznego wymiary reklamy 	
61. Nowomowa	<ul style="list-style-type: none"> definiuje nowomowę wymienić podstawowe właściwości nowomowy wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać literackie pochodzenie terminu wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach omówić funkcję sloganów w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy 	
62. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> posługiwać się nowo poznaną terminologią 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzać swoją świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	
POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK					
63. Powtórzenie do matury – antyk	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągnąć wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zinterpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze

64. Powtórzenie do matury – Biblia	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
65. Powtórzenie do matury – średniowiecze	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
66. Powtórzenie do matury – renesans	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
67. Powtórzenie do matury – barok	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
68. Powtórzenie do matury – oświecenie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	badawcze
69. Powtórzenie do matury – romantyzm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
70. Powtórzenie do matury – pozytywizm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
71. Powtórzenie do matury – Młoda Polska	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
72. Powtórzenie do matury – dwudziestolecie międzywojenne	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze

73. Powtórzenie do matury – wojna i okupacja	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
74, 75. i 76.. Powtórzenie do matury – współczesność	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze